

De werkalliantie bij de William Schrikker Groep

Door: Paula Vrij, Anneke Menger, Andrea Donker, Hendrien Kaal

Samenvatting

Deze factsheet beschrijft de resultaten van een onderzoek naar de werkalliantie van (jeugdreclasserings)werkers en cliënten bij de WSG. Het doel van dit onderzoek was om de werkalliantie tussen de werkers en de cliënten in beeld te brengen ten tijde van het reclasseringstraject. Aan de hand van vragenlijsten is informatie verkregen van 68 werkallianties. In 24 van de gevallen zijn ook cliëntgegevens beschikbaar. De groep werkers heeft gemiddeld 6 jaar werkervaring en kent een oververtegenwoordiging van vrouwen. De groep cliënten is gemiddeld 16 jaar oud en het grootste deel van hen is jongen. Bijna een tiende deel van de cliënten heeft al eerder begeleiding gehad van de WSG. De resultaten suggereren dat zowel de werkers als de cliënten tevreden zijn over de werkalliantie. Bovendien lijkt er op veel punten een samenhang te bestaan tussen de scores van de werker en de scores van de cliënt. Opvallend is dat als de werker de werkalliantie positief beoordeelt, de cliënt dat doorgaans ook doet – en andersom. Verder hangt de beoordeling van de werker sterk samen met de motivatie van de cliënt – hoe lager de werker de werkalliantie beoordeelt, des te lager is de motivatie van de cliënt en des te sterker zijn zijn of haar twijfels over het traject. Opvallend is ook dat de door de werker ervaren stroefheid samenhangt met de door de cliënt ervaren samenwerking met zijn of haar ouders – hoe meer samenwerking er is volgens de cliënt, hoe minder stroefheid de werker ervaart in de werkalliantie met de cliënt. Voor de werkers geldt verder dat hoe meer stroefheid zij ervaren, hoe lager zij de werkalliantie beoordelen. De werkers hechten bovendien waarde aan binding met de cliënt en ervaren deze als sterker als zij tevreden zijn over hun werk. De cliënten beoordelen de werkalliantie hoger als zij samenwerking en tevredenheid ervaren met en door de ouders. Deze aspecten zijn ook van invloed op de motivatie van de cliënten.

Aanleiding

In lijn met onderzoek naar *what works?*, zette Menger (2010) met haar lectoraat Werken in Justitieel Kader de vraag *who works?* op de kaart. Interventies blijken niet op zichzelf te staan, maar vormen een onderdeel van het totale scala aan handelingen dat nodig is voor effectief reclasseringswerk. Ook andere factoren spelen daarin een rol. Eén van die factoren is de werkalliantie tussen de werker en de cliënt – een variant op de therapeutische relatie – die zich kenmerkt door het contact, de relatie ofwel de samenwerking tussen de werker en de cliënt. Elementen die daarbij centraal staan zijn de band tussen de werker en de cliënt en de gestelde taken en doelen (Taber, Leibert & Agaskar, 2011). Een goede 'relatie' tussen de werker en de cliënt vergroot de kans op vooruitgang in het leven van de cliënt (Roeden & Bannink, 2007) en vermindert de kans op terugval in oud gedrag (Horvath, 2006).

Het doel van het hier beschreven onderzoek is om deze werkalliantie in beeld te brengen. Het verschil met de therapeutische relatie is dat de werkalliantie doorgaans plaatsvindt binnen het gedwongen kader. De werkalliantie kenmerkt zich daarom vaak door meer weerstand en wantrouwen en door minder overeenstemming over taken en doelen. De rol van de werker beperkt zich binnen deze setting daarnaast niet tot die van hulpverlener maar heeft ook een controlerende functie (Ross, Polaschek & Ward, 2008). Daar komt bij dat in het geval van jongeren de ouders van de cliënt een niet te verwaarlozen rol spelen – onderzoek suggereert dat wanneer de ouders meewerken en steun verlenen, de kans groter is dat het traject een succes wordt (Zack, Castonguay & Boswell, 2007).

Methode

Voor de hier beschreven onderzoeksresultaten zijn vragenlijsten afgenomen bij dyades van (jeugdreclasserings)werkers en cliënten binnen de William Schrikker Groep (WSG). Het onderzoek is gebaseerd op de vragenlijst die is ontwikkeld door Menger en Donker (2013). Omdat vrijwel al de cliënten een Licht

Verstandelijke Beperking (LVB) hebben, is deze vragenlijst aangepast. Dit proces is beschreven en terug te vinden in factsheet 2 (november 2012) 'Het aanpassen van de Werkalliantievragenlijst voor gebruik bij jongeren of bij mensen met een licht verstandelijke beperking'. Studenten van de Hogeschool Leiden hebben de aangepaste vragenlijst vervolgens mondeling afgenomen.

De vragen die zowel aan de werkers als aan de cliënt zijn gesteld richten zich op aspecten van de werkalliantie, op de motivatie van de cliënt en op de tevredenheid van en de samenwerking met de ouders van de cliënt. Deze vragen lopen parallel aan elkaar. Als de werker bijvoorbeeld is gevraagd of hij of zij echt goed probeert te luisteren naar de cliënt, is de cliënt gevraagd of hij of zij het gevoel heeft dat de werker echt naar hem of haar luistert. Daarnaast zijn de werkers gevraagd naar hun werkbeleving en zijn de cliënten gevraagd naar hun mate van zelfeffectiviteit, waaronder verstaan wordt in hoeverre de cliënt zichzelf in staat acht problemen op te lossen. Figuur 1a en 1b geven achtereenvolgens een overzicht weer van de items die gebruikt zijn bij de werkers en een overzicht van de items die gebruikt zijn bij de cliënten.

WA-c =	Item werkalliantie: cijfer
WA-b =	Schaal werkalliantie: binding
WA-td =	Schaal werkalliantie: taak/doel
WA-s =	Schaal werkalliantie: stroefheid
M-i =	Schaal motivatie: interne motivatie
M-e =	Schaal motivatie: externe motivatie
M-t =	Schaal motivatie: twijfel
O-t =	Schaal ouders: tevreden over werker
O-s =	Schaal ouders: samenwerking met werker
WD-s =	Schaal werkdrijfveer: sociaal
WD-h =	Schaal werkdrijfveer: handhaving
WD-f =	Item werkdrijfveer: financieel
WE-t =	Schaal werkervaring: tevreden
WE-b =	Schaal werkervaring: belastend

Figuur 1a: Items werkers

De reclasseringswerkers hebben informatie gegeven over in totaal 68 werkallianties. In 24 gevallen zijn ook gegevens van cliënten beschikbaar.

Resultaten Respondenten

De groep werkers is tussen de 23 en 61 jaar en gemiddeld 36,6 jaar oud. Verreweg het grootste

deel is HBO opgeleid (94,1%). Een klein deel is afgestudeerd aan een universiteit (5,9%). De werkers hebben gemiddeld 5,6 jaar ervaring als jeugdreclasserder. De groep laat verder een oververtegenwoordiging zien van vrouwen; meer dan drie vijfde van de werkers is vrouw (61,8%).

WA-c =	Item werkalliantie: cijfer
WA-b =	Schaal werkalliantie: binding
WA-td =	Schaal werkalliantie: taak/doel
WA-h =	Schaal werkalliantie: helderheid
M-i =	Schaal motivatie: interne motivatie
M-t =	Schaal motivatie: twijfel
O-t =	Schaal ouders: tevreden over werker
O-s =	Schaal ouders: samenwerking met werker
ZE-1 =	Item zelfeffectiviteit: Ik denk dat ik gemakkelijk weer de fout in ga
ZE-2 =	Item zelfeffectiviteit: Ik denk dat ik zeker mijn gedrag kan veranderen
ZE-3 =	Item zelfeffectiviteit: De begeleiding van de WSG heb ik eigenlijk niet nodig
ZE-4 =	Item zelfeffectiviteit: Ik kan mijn gedrag net zo goed veranderen zonder de WSG
ZE-5 =	Item zelfeffectiviteit: Ik weet precies wat mijn zwakke punten zijn

Figuur 1b: Items cliënten

De groep cliënten is gemiddeld 16,4 jaar oud, met een minimale leeftijd van 12 en een maximale leeftijd van 18 jaar. Bijna driekwart is jongen (72,7%). De meeste cliënten gaan naar school (60,6%) en een klein deel werkt (12,1%). Ruim een vierde deel van de cliënten heeft geen dagbesteding (27,3%). Bijna een tiende deel heeft al eerder begeleiding gehad van de WSG (9,1%) en iets minder dan een vijfde deel heeft wel eens in een jeugdinrichting gezeten (15,2%).

Participerende cliënten en non-respons

Een vergelijking van de perceptie van de reclasseringswerkers met betrekking tot de cliënten die wel de vragenlijst hebben beantwoord en de cliënten die niet de vragenlijst hebben beantwoord, laat zien dat de werkers een positievere mening hebben over de cliënten die hebben meegedaan: zij geven de werkalliantie met deze cliënten een hoger cijfer dan de werkalliantie met de cliënten die niet meededen, rapporteren een betere overeenstemming met deze cliënten over taken en doelen, en dichten hen een betere interne motivatie toe (zie tabel 1).

Samenhang scores werkers en cliënten

Het cijfer dat de cliënten de relatie met hun reclasseringswerker geven is gemiddeld gezien hoger dan het cijfer dat de werkers aan deze relatie geven (zie tabel 2). Er is wel een positieve relatie tussen de cijfers: als de werker de relatie met

een hoger cijfer waardeert, doet zijn of haar cliënt dat doorgaans ook en andersom. Bij de

Tabel 1: Verschillen tussen participerende cliënten en non-respons volgens werkers

	Client-gegevens aanwezig (N=24)		Client non-respons (N=44)		t	df	sig. (2-tailed)
	Gemiddelde	S.D.	Gemiddelde	S.D.			
WA-c	7,5	,67	7,0	,67	2,748	65	,008
WA-b	4,7	,22	4,7	,26	-,653	66	,516
WA-td	4,2	,48	3,8	,69	2,028	66	,047
WA-s	2,4	,71	2,7	,79	-,1415	66	,162
M-i	3,7	,91	3,0	,89	3,077	66	,003
M-e	4,1	,80	4,1	,65	,110	39,6	,913
M-t	2,6	,92	2,9	1,04	-,1449	66	,152
O-t	3,9	,72	3,7	,73	1,133	66	,261
O-s	4,4	,76	4,2	,87	,663	66	,509

meeste andere schalen is er weinig verschil tussen de gemiddelde score van de werker en de gemiddelde score van de cliënt: de werker lijkt de binding iets hoger te waarderen dan de cliënt, maar dit verschil is niet significant. De scores voor binding van de werker en de cliënt hangen ook niet met elkaar samen. Er is wel een verschil in de ervaren tevredenheid van de ouders: de cliënten lijken meer het idee te hebben dat de ouders tevreden zijn dan de werkers. Er is geen samenhang gevonden tussen deze twee aspecten. Het verschil zou kunnen worden verklaard doordat sommige ouders eventuele ontevredenheid niet (volledig) uiten tegenover hun kind, terwijl de werker zich hier wel van bewust is.

Tabel 2: Correlaties en verschillen tussen scores van werkers en cliënten (N=24)

	werker		cliënt		t	df	Sig. (2-tailed)	r	Sig.
	M	S.D.	M	S.D.					
WA-c	7,5	,67	8,1	1,23	-2,389	22	,026	,44	,034
WA-b	4,7	,22	4,5	0,57	1,926	23	,067	,25	,242
WA-td	4,2	,48	4,1	0,93	,131	23	,897	,35	,097
M-i	3,7	,91	4,0	0,93	-1,383	23	,180	,37	,074
M-t	2,6	,92	2,2	1,15	1,601	23	,123	,41	,049
O-t	3,9	,72	4,6	0,67	-3,271	23	,003	-,12	,580
O-s	4,4	,76	4,4	0,87	-,074	23	,941	,38	,070

Bij de overige schalen is geen significant verschil gevonden in de hoogte van de score van de werkers en de hoogte van de score van de cliënten (zie tabel 2). Wel lijkt er bij al deze schalen een (beperkte) samenhang te bestaan tussen de score van de werker en die van de cliënt.

Samenhang schalen werkers en cliënten

Het cijfer dat de werker aan de werkalliantie geeft hangt niet alleen samen met het cijfer dat de cliënt aan de werkalliantie geeft, maar ook met de door de cliënt ervaren overeenstemming over taken en doelen en met de twee motivatie maten van de cliënt (zie tabel 3). Verder hangt het cijfer dat de cliënt aan de werkalliantie geeft samen met hoe de werker de verschillende aspecten van de werkalliantie ervaart. Dit cijfer hangt ook samen met de door de werker ervaren mate van twijfel bij de cliënt over het reclasseringstraject: hoe hoger het cijfer dat de cliënt aan de werkalliantie geeft, des te lager de door de werker ervaren twijfel bij de cliënt en andersom.

Tabel 3: Correlaties tussen scores op schalen door werkers en door cliënten (N=24)

Werker	Client							
	WA-c	WA-b	WA-td	WA-h	M-i	M-t	O-t	O-s
WA-c	,44	,10	,41	,10	,45	-,51	,15	,37
WA-b	,44	,25	,34	,09	,21	-,30	,14	,12
WA-td	,39	,24	,35	,09	,32	-,45	,15	,26
WA-s	-,43	-,31	-,27	,02	-,14	,41	-,34	-,43
M-i	,35	,30	,47	,16	,37	-,60	,14	,31
M-t	-,43	-,32	-,36	,00	-,25	,41	-,38	-,33
O-t	,04	,04	-,08	,22	-,15	,10	-,12	,13
O-s	,39	,12	,15	-,07	-,01	-,26	,19	,38

De door de cliënt ervaren overeenstemming in taken en doelen lijkt samen te hangen met hoe de werker de verschillende aspecten van de werkalliantie ervaart en met de door de werker ervaren motivatie bij de cliënt; de door de cliënt ervaren binding en helderheid over regels en afspraken laten deze samenhang niet zien (zie tabel 3). De door de cliënt ervaren twijfel over het reclasseringstraject heeft een sterke samenhang met de door de werker ervaren werkalliantie en interne motivatie bij de cliënt: hoe meer twijfel de cliënt rapporteert, des te lager is de door de werker ervaren werkalliantie en motivatie bij de cliënt.

De door de werker ervaren stroefheid (weerstand) in de werkalliantie hangt samen met het door de cliënt gerapporteerde cijfer voor de werkalliantie en de door de cliënt ervaren twijfel over het reclasseringstraject (tabel 3). Ook hangt de ervaren stroefheid samen met een door de cliënt gerapporteerde samenwerking met de ouders: hoe meer de cliënt ervaart dat de ouders

samenwerken met de werker, des te minder stroefheid ondervindt de werker in zijn of haar relatie met de cliënt.

Samenhang schalen werkers

Het cijfer dat de werker geeft aan de werkalliantie hangt samen met de door de werker ervaren binding en de ervaren overeenstemming over de taken en doelen (zie tabel 4). Dit cijfer hangt ook samen met de ervaren interne motivatie en twijfel van de cliënt over het reclasseringstraject en met de ervaren stroefheid (weerstand) in de werkalliantie: hoe meer stroefheid de werkers ervaren, des te lager is de waardering van de werkalliantie en andersom. De ervaren werkalliantie hangt niet samen met de ervaren mate van externe motivatie bij de cliënt. Wat betreft deze externe motivatie is ook geen samenhang gevonden met zowel de ervaren interne motivatie als met de ervaren twijfel bij de cliënt. De ervaren interne motivatie van de cliënt hangt wel samen met de ervaren twijfel bij de cliënt: hoe lager de ervaren interne motivatie, hoe hoger de ervaren twijfel lijkt te zijn en andersom.

Verschillende aspecten van de door de werker ervaren werkalliantie hangen samen met de door de werker ervaren samenwerking met en tevredenheid van de ouders van de cliënt (zie tabel 4). De ervaren samenwerking met de ouders hangt echter vooral samen met de

ervaren binding met de cliënt, terwijl de ervaren tevredenheid van de ouders vooral samenhangt met de ervaren overeenstemming over taken en doelen. De ervaren tevredenheid van de ouders en de ervaren samenwerking met de ouders hangen overigens ook samen. Beide aspecten hangen niet samen met de ervaren stroefheid in de werkalliantie. Er is ook geen samenhang gevonden tussen de ervaren samenwerking met en tevredenheid van de ouders en de ervaren motivatie van de cliënt.

De drijfveren en werkervaring van de werker hangen samen met de door de werker ervaren binding met de cliënt: de ervaren binding is sterker bij ideële handhavende drijfveren en minder sterk bij een financiële drijfveer voor het werk (zie tabel 4). Bovendien is de ervaren binding sterker wanneer de werker tevreden is over het werk en het als minder belastend ervaart. De werkers die een sterkere sociale drijfveer hebben voor hun werk, lijken vaak ook een sterkere handhavende drijfveer te hebben. De financiële drijfveer hangt niet samen met deze beide andere drijfveren. Wel hangen bijna alle drijfveren samen met de ervaren werktevredenheid: hoe hoger de werktevredenheid, hoe sterker de ideële drijfveren en hoe minder sterk de financiële drijfveren lijken te zijn. De werktevredenheid hangt niet samen met de ervaren werkbelasting.

Tabel 4: Correlaties tussen scores op schalen werkers (N=68)

	WA-c	WA-b	WA-td	WA-s	M-i	M-e	M-t	O-t	O-s	WD-s	WD-h	WD-f	WE-b	WE-t
WA-c														
WA-b	,37													
WA-td	,43	,43												
WA-s	-,48	-,22	-,29											
M-i	,60	,37	,70	-,33										
M-e	-,11	,08	,01	,00	,04									
M-t	-,50	-,43	-,36	,61	-,39	-,10								
O-t	,36	,15	,30	-,10	,13	-,04	-,12							
O-s	,28	,28	,23	-,15	,14	,10	-,22	,53						
WD-s	-,07	,17	,10	,16	,14	,36	-,07	,06	-,05					
WD-h	-,08	,33	,05	,23	,10	,30	,01	,03	-,06	,60				
WD-f	-,14	-,27	-,19	,07	-,11	-,03	,22	-,03	-,03	-,15	-,17			
WE-b	-,09	-,30	-,20	,00	-,22	,14	,16	-,21	-,20	-,11	-,07	,14		
WE-t	,05	,27	,14	-,04	,06	,25	-,11	-,03	,13	,50	,54	-,42	-,06	

Samenhang schalen cliënten

Alle door de cliënt ervaren aspecten van de werkaliantie laten een samenhang zien: hoe hoger het cijfer dat de cliënten geven aan de werkaliantie, des te hoger de ervaren binding, de ervaren overeenstemming over taken en doelen en de ervaren helderheid over regels en afspraken (zie tabel 5). Ook is een redelijk sterke samenhang gevonden tussen de door de cliënt ervaren samenwerking en tevredenheid met en van de ouders aan de werker en de verschillende aspecten van de ervaren werkaliantie. De ervaren samenwerking en tevredenheid met en van de ouders hangen ook samen met de ervaren werkaliantie en met de motivatie van de cliënt: met name de samenhang met de ervaren mate van twijfel aan het reclasseringstraject is sterk. De ervaren samenwerking en tevredenheid met en van de ouders hangen niet samen met de ervaren helderheid. Wel zijn redelijk sterke samenhangen gevonden tussen de ervaren werkaliantie en motivatie en tussen de verschillende aspecten van motivatie: hoe sterker

de interne motivatie is van de cliënt, hoe minder hij of zij lijkt te twijfelen over het reclasseringstraject.

Een aantal zelfeffectiviteitsvragen hangt samen met de motivatie van de cliënten (zie tabel 5). De cliënten die geloven dat ze ook kunnen veranderen zonder hulp van de WSG lijken minder gemotiveerd te zijn en meer over het reclasseringstraject te twijfelen. De cliënten die denken dat ze gemakkelijk weer de fout in kunnen gaan lijken ook minder gemotiveerd te zijn en meer te twijfelen. De overtuiging het eigen gedrag te kunnen veranderen heeft weliswaar een positieve samenhang met de motivatie maar deze samenhang is (net) niet significant. Dit kan te maken hebben met de kleine standaarddeviatie (S.D.) van deze variabele: vrijwel al de cliënten rapporteerden een hoge mate van mogelijkheid tot gedragsverandering. Tussen de zelfeffectiviteitsvragen zelf is geen samenhang gevonden. Om die reden is er ook geen schaal gemaakt.

Tabel 5: Correlaties tussen scores op schalen cliënten (N=33)

	WA-c	WA-b	WA-td	WA-h	M-i	M-t	O-t	O-s	ZE-1	ZE-2	ZE-3	ZE-4	ZE-5
WA-c													
WA-b	,67												
WA-td	,65	,80											
WA-h	,36	,60	,59										
M-i	,49	,61	,84	,50									
M-t	-,72	-,67	-,75	-,41	-,66								
O-t	,56	,70	,60	,22	,48	-,65							
O-s	,50	,53	,42	,22	,33	-,63	,84						
ZE-1	-,28	-,32	-,27	-,13	-,36	,53	-,56	-,48					
ZE-2	,16	,23	,40	,49	,29	-,20	,06	,28	-,08				
ZE-3	-,46	-,27	-,41	,08	-,35	,53	-,35	-,38	,15	-,19			
ZE-4	-,24	-,22	-,37	,02	-,38	,48	-,29	-,25	,04	-,04	,34		
ZE-5	,10	,27	,23	-,02	,07	-,20	,21	,04	-,19	-,09	-,19	-,10	

- ZE-1 = Ik denk dat ik gemakkelijk weer de fout in ga
 ZE-2 = Ik denk dat ik zeker mijn gedrag kan veranderen
 ZE-3 = De begeleiding van de WSG heb ik eigenlijk niet nodig
 ZE-4 = Ik kan mijn gedrag net zo goed veranderen zonder de WSG
 ZE-5 = Ik weet precies wat mijn zwakke punten zijn

Samenhang items werkalliantie

De samenhangen die worden weergegeven in tabel 6 geven een idee van wat de werkers belangrijk vinden binnen de werkalliantie. Bovenaan de lijst staan het wederzijdse respect tussen de werker en de cliënt en het aardig worden gevonden door de cliënt.

Samenhang items werkalliantie

De samenhangen die worden weergegeven in tabel 7 geven een indicatie van wat de cliënten belangrijk vinden binnen de werkalliantie. Het aardig worden gevonden door de werker staat weliswaar bijna bovenaan de lijst, maar vele andere aspecten hangen sterk samen met het cijfer dat zij geven aan de werkalliantie.

Conclusie

In deze factsheet is ingegaan op de resultaten van een onderzoek naar de werkalliantie tussen reclasseringswerkers en cliënten bij de WSG. Het doel van dit onderzoek was om de werkalliantierelatie tussen de werkers en de cliënten in beeld te brengen ten tijde van het reclasseringstraject. De onderzoeksresultaten suggereren dat zowel de werkers als de cliënten tevreden zijn over de werkalliantie. De werkalliantie betekent echter niet hetzelfde voor beide partijen: binding is belangrijk maar niet het enige dat telt. Ook lijken de werkers en de cliënten de motivatie van de cliënt en de samenwerking en tevredenheid met en van de ouders niet altijd hetzelfde te ervaren. De werkalliantie lijkt bovendien sterk samen te hangen met de interne motivatie van de cliënt en niet met de externe motivatie van de cliënt; de ervaren overeenstemming over taken en doelen vertoont een sterkere relatie met de interne motivatie van de cliënt dan met de binding tussen de werker en de cliënt. De tevredenheid van de ouders wordt door de cliënt hoger ingeschat dan door de werker; ook hangen de werker- en de cliëntperceptie van de samenwerking en tevredenheid met en van de ouders niet met elkaar samen. De door de cliënt ervaren samenwerking en tevredenheid met en van de ouders vertoont een sterke samenhang met de werkalliantie – behalve met de helderheid over regels en afspraken – en met de motivatie van de cliënt: wat de ouder aan de cliënt laat zien doet er toe. Wat betreft de gemeten zelfeffectiviteit ziet het ernaar uit dat cliënten die denken makkelijk weer de fout in te gaan en de WSG nodig te hebben, een sterkere motivatie hebben.

Literatuur

- Boerma, R. (2012). *Teveel gevraagd? Een validatieonderzoek naar de vragenlijst werkalliantie voor de Jeugdreclassering*. (Afstudeeropdracht). Toegepaste Psychologie, Hogeschool Leiden, Leiden.
- Horvath, A. (2006). The Alliance in Context: Accomplishments, Challenges, and Future Directions. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 43(3), 258-263.
- Menger, A. (2010). Wat werkt en wie werkt? *Maatwerk, vakblad voor maatschappelijk werk*, 11(2), 20-22.
- Menger, A. & Donker, A. (2013). De werkalliantie in het gedwongen kader: de theorie. In Menger, A., Krechtig, L. & Bosker, J. (red.) (2013). *Werken in Gedwongen Kader. Methodiek voor het forensisch sociaal werk* (pp. 115-134). Amsterdam: SWP.
- Roeden, J., & Bannink, F. (2007). *Handboek Oplossingsgericht Werken met Licht Verstandelijk Beperkte Cliënten*. Amsterdam: Harcourt Publishers.
- Ross, E., Polaschek, D., & Ward, T. (2008). The therapeutic alliance: A theoretical revision for offender rehabilitation. *Aggression and Violent Behavior*, 13, 462-480.
- Taber, B.J., Leibert, T.W., & Agaskar, V.R. (2011). Relationships among client-therapist personality congruence, working alliance, and therapeutic outcome. *Psychotherapy*, 48(4), 376-380.
- Zack, S., Castonguay, L., & Boswell, J. (2007). Youth Working Alliance: A Core Clinical Construct in Need of Empirical Maturity. *Harvard Review Of Psychiatry*, 15(6), 278-288.

Deze serie factsheets omvat korte verslagen van onderzoek uitgevoerd binnen het lectoraat Jeugd – LVB en jeugdcriminaliteit onder verantwoordelijkheid van de lector, mw. dr. Hendrien Kaal. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met LVB.jeugdcriminaliteit@hsleiden.nl

Tabel 6: Samenhang verschillende werkalliantie items met cijfer voor werkalliantie door werkers (N=67)

	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
Mijn cliënt en ik respecteren elkaar	,585**	,000
Ik denk dat mijn cliënt mij aardig vindt	,560**	,000
We zijn het eens over wat belangrijk is om aan te werken	,489**	,000
Mijn cliënt stelt de zaken beter voor dan ze eigenlijk zijn	-,452**	,000
Mijn cliënt en ik zijn het eens over de doelen waaraan we werken in het toezicht	,402**	,001
Mijn cliënt voelt zich door mij gerespecteerd, ook als hij / zij iets doet wat ik niet goedkeur	,396**	,001
Mijn cliënt gelooft dat we op de goede manier aan zijn/haar problemen werken	,388**	,001
Mijn cliënt en ik werken echt samen aan een goede toekomst voor mijn cliënt	,364*	,015
Mijn cliënt gaat veel tegen me in tijdens onze gesprekken	-,362**	,003
Mijn cliënt en ik zijn het eens over wat er moet veranderen bij hem / haar	,274*	,025
Ik denk dat mijn cliënt door het toezicht anders naar zijn / haar problemen gaat kijken	,268*	,028
Ik neem de tijd om hem / haar echt te begrijpen	,264*	,031
Het toezicht zal mijn cliënt helpen bij de veranderingen die hij / zij wil	,252*	,039
Mijn cliënt vindt mij vaker streng dan vriendelijk	-,237	,053
Het toezicht helpt mijn cliënt te begrijpen hoe hij kan veranderen	,197	,110
Mijn cliënt en ik hebben samen bepaald aan welke doelen hij / zij werkt tijdens het toezicht	,168	,174
Ik twijfel of ik begrijp welke problemen hij/zij ervaart	-,166	,179
Ik durf met deze cliënt zonder meer signalen van oplopend risico te bespreken	,157	,204
Ik houd rekening met zijn / haar omstandigheden	,148	,233
Ik ben aardig en vriendelijk tegen mijn client	,127	,306
Ik zet me volledig in om deze cliënt te helpen met zijn / haar problemen	,116	,351
Ik heb deze cliënt duidelijk uitgelegd waaraan hij/zij zich moet houden tijdens het toezicht	,116	,351
Ik ben altijd duidelijk tegenover deze cliënt over wat ik van hem / haar verwacht	-,107	,390
Ik leg goed uit wat hij / zij moet doen en waarom het goed is om dat te doen	,096	,440
Ik moedig mijn cliënt aan om met mij samen te werken	,078	,533
Ik probeer echt goed te luisteren naar mijn cliënt	,070	,573
Mijn cliënt begrijpt niet goed aan welke voorwaarden hij / zij zich precies moet houden	-,066	,595
Mijn cliënt begrijpt precies welke gevolgen het heeft als hij/zij zich niet aan afspraken houdt	,059	,633
Ik verwacht dat mijn cliënt de activiteiten zelfstandig uitvoert en ik help hem / haar daar niet teveel bij	,044	,724
Ik geef complimenten als hij / zij iets goed heeft gedaan	,039	,757
De gespreksonderwerpen tijdens onze contacten bepaal ik zelf, en niet de cliënt	-,007	,957
Ik bespreek met deze cliënt altijd duidelijk wat er voor de volgende keer moet gebeuren	,002	,990

Tabel 7: Samenhang verschillende werkalliantie items met cijfer voor werkalliantie door cliënten (N=32)

	Correlatie	Sig. (2-tailed)
Ik voel dat mijn jeugdreclasserder echt naar me luistert	,612**	,000
Ik merk dat mijn jeugdreclasserder me aardig vindt	,575**	,001
Mijn jeugdreclasserder moedigt me aan om het samen met hem/haar te doen.	,572**	,001
We werken echt samen aan een goede toekomst voor mij	,568**	,001
De begeleiding zal mij helpen bij de veranderingen die ik wil in mijn leven	,566**	,001
Mijn jeugdreclasserder neemt de tijd om me te begrijpen	,553**	,001
Mijn jeugdreclasserder geeft mij een compliment als ik dingen goed doe	,550**	,001
Mijn jeugdreclasserder doet zijn / haar best om me te helpen met mijn problemen	,548**	,001
Mijn jeugdreclasserder en ik zijn het eens over wat er moet veranderen bij mij	,542**	,001
Mijn jeugdreclasserder en ik zijn het eens over wat we willen bereiken met het toezicht	,522**	,002
Met hulp van mijn jeugdreclasserder begrijp ik nu beter hoe ik kan veranderen	,497**	,004
Door de begeleiding van de WSG ga ik anders naar mijn problemen kijken	,496**	,004
Mijn jeugdreclasserder moedigt me aan om met hem / haar samen te werken	,478**	,006
Mijn jeugdreclasserder en ik zijn het eens over wat er moet veranderen bij mij	,469**	,007
Ik weet precies wat er gebeurt als ik mij niet aan de afspraken houd	,421 [†]	,016
Mijn jeugdreclasserder en ik hebben samen bepaald aan welke doelen ik werk tijdens mijn begeleiding	,402 [†]	,023
Mijn jeugdreclasserder is vaker streng dan vriendelijk	-,399 [†]	,024
Mijn jeugdreclasserder houdt rekening met wat er in mijn leven gebeurt	,397 [†]	,025
Ik weet niet of mijn jeugdreclasserder begrijpt wat mijn echte problemen zijn	-,387 [†]	,029
Mijn jeugdreclasserder probeert mij echt goed te helpen	,384 [†]	,030
Tijdens onze gesprekken zeg ik vaak dat ik het niet eens ben met mijn jeugdreclasserder	-,366 [†]	,040
Ik weet niet goed aan welke regels en afspraken ik me precies moet houden	-,349 [†]	,050
We bespreken altijd duidelijk wat ik voor de volgende afspraak moet doen	,320	,074
Ik doe alsof het beter gaat dan hoe het echt gaat	-,308	,086
We werken op de goede manier aan mijn problemen	,295	,101
Mijn jeugdreclasserder legt mij altijd duidelijk uit wat ik moet doen en waarom	,217	,233
Mijn jeugdreclasserder en ik respecteren elkaar	,196	,282
Mijn jeugdreclasserder praat met mij als hij / zij denkt dat ik bijna fouten maak	,186	,309
Mijn jeugdreclasserder respecteert mij, zelfs als ik iets doe wat hij / zij niet goed vindt.	,184	,313
De jeugdreclasserder bepaalt waarover we praten tijdens de afspraken	,165	,368
Mijn jeugdreclasserder heeft mij duidelijk uitgelegd aan welke afspraken ik me moet houden tijdens de begeleiding	,122	,508
Mijn jeugdreclasserder legt duidelijk uit wat hij / zij van mij verwacht	,121	,508